خالید مەشعەل سەرەکی بزووتنەوەی حەماس لە دەرەوە دژایەتی کوردو پرسی کورد دەکات!.. حەسەن ڕازانی

کاتێک کە سیاسەت و بەرژەوەندیی کەسیی و تووندڕەوییی لە نەتەوەپەرستییدا لە هەستی مرۆڤایەتیی داتدەماڵێت! (خالد مەشعەل بۆ نموونە)

بۆچی سیاسییەکان و دەوڵەتانی جیهانی عەرەبیی و ئیسلامیی دژایەتی کورد دەکەن؟ ئایا لە ڕوانگەی سیاسییەکان و ئینتەلێنجنسیاو ئینتەلێکچووەڵ یان ڕۆشبیری کوردەوە ئەو دژایەتی کردنە لە کوێوە سەرچاوەی گرتووە؟
ڕاستییەک: "بۆ بە کورد نەدەتوانرا یان گەلێک سەخت دەبوو کە حکومەتەکەی سەدام بڕوخێنرێت، بەڵام کورد وەک پێویست نەیتوانی مەرجە نەتەوەییەکانی خۆی بسەپێنێت. بۆ بە کورد نەدەتوانرا حکومەتەکەی بەشار ئەسەد بڕوخێنرێت بەڵام کورد دیسان نەیتوانی کارتی هێزو بوون و جێگەو ڕێگەی خۆی بەکاربهێنێت و مەرجەکانی خۆی بسەپێنێت. "
"ئێستاش نەرەی لەناوبردن و ڕووخاندنی دەسەڵاتی ئاخووندەکانی ئێرانەو بەڕێوەیە. جا ئەم کارە بۆ بەرەی هەرشبەر یان زۆر سەختە یان بۆ بە کورد هەر ناکرێت و ناتوانرێت ئەنجام بدرێت! بەڵام دیسان کورد هیچ پڕۆژەیەکی نەتەوەییانەی دیار نییە لە ڕووی سیاسیی و سەربازییەوە. ئەوەی هەیە تەنها شەقامە."
"ئێستا ئەگەر بێت و کورد لێرەشدا نەتوانێت بوونی خۆی بسەپێنێت و نەتوانێت مەرجە نەتەوەییەکانی خۆی بسەپێنێت، من پیم وایە لانی کەم بۆ دەیان ساڵی تر کێشەو پرسی کورد دەگەڕێتەوە دواوە. سیاسەتی بە سەنتەرو ناوەندیی کردنەوەی حکومەتەکانی سوریاو عێراق بەڕێوەیەو لە بەرژەوەندیی نەتەوەیی عەرەبەکاندا ئەم کارە ئەنجام دەدرێت. کورد دیسان نابێت هەر بەدوا بکەوێت و یاخود تەنها وەک شەڕکەریکی ئازا ناوی بهێنرێت و دیسان خۆی بکاتە قوربانیی لەبۆ بەرژەوەندی دەرەکیی."
ئەو شتانەی کە لەلای هەمووومان ئاشکرایە:

- سیاسییەکانی کورد، لە ئەوپەڕی چەپەوە تا ئەو پەڕی ڕاست، بە دینیی و نادینییەوە، هیچ یەکێکییان، جا با لە گەڵ کێشەی فەلەستینیش نەبووبێت، بەشی ئەوەندە هەستی مرۆڤایەتیی تێدا هەبووە کە دژی کێشەو مافی خەڵکی فەلەستین نە بە قسەو نە بە کردار نەوەستاوە. لە بەرامبەردا سیاسییەکانی فەلەستین لە وێنەی خالد مەشعەل دژی هەموو ماف و سەربەخۆبوونێکی گەلی کوردن.
- نەتەوەی کورد بە ژمارە لە سەرووی دە ئەوەندەی خەڵکی فەلەستینە، کورد خاکی داگیرکراوەو لە بەردەم لەناوچووندایە بەدەستی دەوڵەتانی برا موسڵمانەکانی کوردەوە. مێژووی دوێنێ و ئەوڕۆش نیشان دەدا کە دەوڵەتەکانی جیهانی عاڕەبیی و ئیسلامیی، کە زۆرینەیان هەمان ڕای (خالد مەشعەل)یان هەیە لە بەرامبەر نەتەوەی کوردو پرسی کوردا، ئەو دژایەتیی و ڕق و کینەیە لە کورد لە کوێوە سەرچاوەی گرتووە؟
- کورد نەتەوەیەو بە ژمارە دە ئەوەندەی فەلەستینییەکانە. خاوەنی خاک و مێژووە بەڵام دەوڵەتەکانی برا موسڵمانەکانی کورد بە زەبری هێزو بە فێڵ و بە درۆ خاک و مێژوو و هێزی مرۆیی کوردیان داگیرکردووە. کورد یەک دەوڵەتی نییە لە جیهاندا. فەلەستینییەکان عاڕەبن و دەیان دەوڵەتی عاڕەبییان هەیە. جیهانی عاڕەبیی و ئیسلامیی لە پشتی فەلەستینییەکانە بەڵام هیچ کام لەو دوو جیهانە لە گەڵ نەتەوەی کورد تەباو هاوکار نین.
- عاڕەبەکان بە خۆیان پێیان ڕەوایە کە دەیان دەوڵەتی بچووکیان هەبێ بەڵام کورد کە بە قەدەر چەندین دەوڵەتانی عارەبەکانە لەکەنداو کە وەک پاسەوانی بیرە نەوتەکان ڕێیان پێدراوە، بەڵام پییان ڕەوا نییەکورد دەوڵەتێکی هەبێ یان وەک نەتەوە بوونی هەبێ.
- کورد تۆمەتبار دەکەن کە لە گەڵ ئیسڕائیل دایە کەچی زۆرینەی دەوڵەتانی جیهانی عاڕەبیی و ئیسلامیی بە ئاشکراو بە نهینی لە گەڵ ئیسڕائیلدان. بۆچی پەیوەندی لە گەڵ ئیسڕائیل بەخۆیانی بەڕەوا دەزانن بەڵام بۆ کورد وەک هێڵی سوورو بڤە وایە؟
- سەردەمی پێش ئەبو محمد جۆلانی، گەورە تیرۆریستی جیهانیی، سوریا یەک پارچەبوو، دژی ئیسرائیل بوو، جۆلان و بەرزاییەکانی جۆلان و خوارووی دیمەشق و ناوچەی قەنەطرەی نەدەدا بە ئیسرائیل، ئەدی بۆچی خالد مەشعەل جیهادییەکانی دەنارد تاکو لە گەڵ جۆلانییەکان لە دژی حکوومەتی سوریا جیهاد بکەن؟

- لە هیچ شاریکی کوردوستاندا و لە هیچ ناوچەیەکی کورد نشیندا، شایی و خۆشیی ئەنجام نادرێت کاتێک کە ئیسڕائیل خەڵکی فەلەستین دەکوژێت، بەڵام بۆچی خالد مەشعەلەکان هانی خەڵکی فەلەستین بە گشتی و دانیشتوانی شاری غەزە بە تایبەتی دەدەن کە شایی و خۆشی دەربڕن کاتێک کە سوپای تورک یان جیهادیەکانی ئەبومحمد جەلانی قەتڵ و عامی خەڵکی کورد دەکەن؟ ئەم ڕق و کینەیەی سیاسیەکانی خەڵکی فەلەستین لە بە کورد لە کوێوە هاتووە؟
- سپڵەیی و نمەک کوێریی جیهانی عاڕەبیی و ئیسلامی بە گشتیی و خەڵکی فەلەستین بە ڕابەرایەتی خالد مەشعەلەکان بە تایبەتی لەبەرامبەر ئەو هەموو قوربانییەی کە کورد داویەتی لە پێناو ئیسلام و نەتەوەی عاڕەبدا گەیشتۆتە ترۆپکەی سپڵەیی. کورد بە نووسەرەکانییەوە ، بە زانا موسڵمانەکانییەوە، بە شاعیرەکانیەوە، بە سیاسیەکانیەوە، بە ئادەلجیەت چەپڕەو و ڕاستڕەوییەوە هەمیشە دۆستایەتیی جیهانیی عاڕەبیی و ئیسلامیی کردووە کە چی لە بەرامبەردا کورد بەدەست دەوڵەتەکانی جیهانی عەڕەبیی و ئیسلامییەوە هەوڵی لە ناوبردنی دراوە!
- زۆرینەی خەڵکی کوردوستان موسڵمانن، زۆرینەی خەڵکی کوردوستان زۆر لە خواترس و لە خوا نزیکترن لە دەوڵەتانی نەو جیهانی عەڕەبیی و ئیسلامیی، کەچی هەمیشە کورد تۆمەتبار دەکەن بە کافرو مولحیدو دژە ئیسلام. هەندێک لە مێژوو نووسەکانیشیان واوەتر دەڕۆن و دەڵێن کورد نەوەی جندو شەیتانن. هەر بۆیەش هەمیشە خوینی کوردیان حەڵال کردووەو کچ و ژنیان بە سەبایەو کەنیزەک بردووەو خاک و ئاوییان لە داگیرکردووەو ئەنفالیشیان کردوە. واتە ئایینی ئیسلام وەک چەکێک لە دژی کورد بەکار هاتووە لە لایەن دەوڵەتانی نەو جیهانی عەڕەبیی و ئیسلامیی. ئەم دژایەتیی کردنەی کورد لە لایەن جیهانی عاڕەبیی و ئیسلامییەوە لە کوێوەوە سەرچاوەی گرتووە؟
- کورد بۆتە قوربانیی لە نێوان دوو بەرەدا. بەرەی یەکەم: بەرەی رۆژهەڵاتیی بە گشتیی و عەرەبیی و ئیسلامیی بە تایبەتی. بەرەی دووەم بەریتییە لە بەرەی ئیسڕائیل و ڕۆژئاوا. بەرەی ئیسڕائیل و ڕۆژئاوا کورد بەکاردێنن و بەرژەوەندیان لەوەدایە ناوچەکە بەوشێوەیە بێت کە هەیە. بەرەی ڕۆژهەڵات و جیهانی عەڕەبیی و ئیسلامیش بەرەیەکی نەتەوەپەرستیی دژە ئینسانییەو باوەری تەنها بە بەرژەوەندیە نەتەوەییەکانی خۆی هەیەو کورد بە هەڕەشە

دادەنێت بۆسەر جیهانی ئیسلامیی. جیهانی ئیسلامییش لە لایەن جیهانی عاڕەبییەوە کۆنتڕۆڵ کراوە. بەرەی ڕۆژئاواش هەر ئەوەی گەرەکە.

- بەرەی ڕۆژئاواو ئیسڕائیل نایانەوێت ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست بێجگە لە ئیسڕائیل خۆی دەوڵت و سیستەمی دێموکڕاسی تێدا درووست ببێت. ئەوان دەیانەوێت هەمیشە سیستەمی دیکتاتۆریی و داعش ئاسایی تێدا بێت. بۆ ئەوان ئاهوا باشەو ئاهوا خێرو بێری ناوچەکە دەخۆن.
- سیاسییەکانی عاڕەب بە چەپ و بە ڕاستییەوە بە دینیی و نادینییەوە خەڵکی عاڕەبیان وا ڕاهێناوە کە ئەگەر هات و خۆیان بە لاواز بینییەوە ئەوا شیعاری “گەلی موسڵمان” امة اسلامية بەرز دەکەنەو□ و ئەگەریش خۆیان بە بەهێز بینی ئەوا شیعاری “نەتەوەی عەڕەب یەکەو خاوەنی پەیامێکی نەمرە” بامة عربية واحدة ذات رسالة خالدة بەرز دەکەنەوە.

بۆیە ئیتر کاتی ئەوەیەو زۆریش درەنگە کە کورد بە گشتی دەبێ سەرەتا بەرژەوەندی نەتەوەیی خۆی ل□ بەرچاو بێت نەک و ڕازی بێت کە لە پەراوێزدا بهێڵرێتەوە!

هەروەها دەبێ کورد وەڵامی ئەو پرسیارەش بداتەوە کە :

ب□چی سیاسییەکان و دەوڵەتانی جیهانی عاڕەبیی و ئیسلامیی دژایەتی کورد ەکەن؟ ئایا لە ڕوانگەی سیاسییەکان و ئینتەلێنجنسیاو ئینتەڵێکچووەڵ یان ڕۆشبیری کوردەوە ئەو دژایەتی کردنە لە کوێوە سەرچاوەی گرتووە؟

حەسەن ڕازانی

ژاوەژاوی ستراسبۆرگ و ئاماژەکان بۆ رۆژئاڤا؟..

جوتیار مەلا رەئوف

باکوری ڕۆژھەڵاتی سوریا جارێکی دیکە لە ستراسبۆرگ بابەتێکی گەرمی گفتوگۆ بوو، لە ھۆڵی پەرلەمانی ئەوروپادا، زۆر زاراوەی بیستراوو دووبارەبۆوەوە و ئاشنا بە گویچکەکانمان بەکارھێنران، مافی مرۆڤ، پاراستنی کەمینەکان، بەشداری سیاسی، بەرپرسیارێتی دیموکراسی لەو ووشە ودەستەواژە باوانە بوون، دۆخی ناوچە زۆرینە کوردییەکان بە ھەستیار پیناسە کرا و ڕۆڵی کورد لە شەڕی (دەوڵەتی دەندەی ئیسلامی داعش) بە ڕاشکاوی گفتۆگۆکراو دانیان پێدانا، مشتومڕێک کە پڕ بوو لە تەن و رەنگێکی ئەخلاقی ڕوون و لە ھەمان کاتدا، مشتومڕێک بوو کە سنووری کاریگەریی دیدگای ئەوروپییەکانی تا ئاستێک ئاشکرا کرد.

چەندین پەرلەمانتار لە وتارەکانیاندا بەبیریان ھێنایەوە کە ھێزە کوردییەکان بەشدارییەکی بەرچاویان لە کۆنتڕۆڵکردنی ھێزو و پێکھاتە جیھادییەکانی سوریا کردووە، ئەوان دەیانگوت ئەم بەشدارییە نەک ھەر لە ڕووی ناوچەییەوە گرنگە بەڵکو ئاسایشی نەتەوەیی و سیاسی و کۆمەڵایەتی ئەوروپاشی بەھێزتر کردووە. لەو واقیعە مێژووییەوە، چەند پەرلەمانتارێک بە ئاستێکی بەرزی خیتابی پێشنیاری ئەویان کرد، کە ئێستا دەبێت بەرپرسیارێتییەکی نوێ سەرھەڵبدات لە ناو سیاسەتی ئەوروپا بۆ ئەو ناوچەیەو بە کورد بە تایبەتی، بەڵام بە داخەوە بەرپرسیارێتی نوێی سیاسی لە گوتاری پەرلەمانەوە ناگۆڕێت بۆ کردارو بەرپرسیارێتی نوێی ستراتیژی.

پەرلەمانی ئەوروپا بەڕوونی ئەوەی خستەڕوو کە مەترسییەکان پێشبینیکراو و دانپێدانراون، بۆشایی دەسەڵات لە باکووری ڕۆژھەڵاتی سوریا دەتوانێت ناسەقامگیرییەکی نوێ دروست بکات و توندڕەوی جیھادی ئیسلامی پەرەپێبدات و قەیرانی مرۆییەکان زیاتر بکات، سەرەڕای ئەوەش، مرۆڤ ھەستی بەوە دەکرد کە مشتومڕەکە لە نێوان پەرلەمانتارەکاندا لە ئاست و لە چوارچێوەی بانگەوازە سیاسییەکاندا قەتیساماوە، ھیچ دەستپێشخەرییەکی کۆنکرێتی و ئامرازێکی نوێی سیاسەتی ئەمنی لەو کۆبونەوەیەدا ڕانەگەیەندرا، ستراسبۆرگ چاوەڕوانییەکانی داڕشت، بەڵام بۆ ئەمەی کوردو خەڵکی ڕۆژئاڤا ھیچ میکانیزمێکی جێبەجێکردنی نەخستە ڕوو.

سیگناڵە سیاسییەکان بۆ خەسەری کورد پڕ بوون لە دووفاقیەت، لە لایەک شەرعیەتی سیاسی (ئەحمد شرع) ناخرێتە ژێر پرسیارەوە و ڕۆڵ و دەستەڵاتەکەی وەک فاکتەری سەقامگیری تەعریف دەکرێتەوو دانپێدانراوە، لە لایەکی تریش پەرلەمانی ئەوروپا دژایەتی سەرکوت دەکات و داوای پاراستنی کوردەکان و کەمینە نەتەوەیی و

ئایینییەکان دەکات،ئەرێ هەر بەڕاست ئەو سیاسەتوو هەڵویستە بە چ تەرازویەک دەپێورێت؟

لە لایەکی دیکەشەوە وا دەردەکەوێت کە پشتیوانی رۆژئاڤا لە ڕووی ئەمنی و پێکهاتەییەوە سنووردار دەمێنێتەوە،

چونکە پەرلەمانی ئەوروپا دەسەڵاتی جێبەجێکاری سیاسەتی دەرەوەی نییە و و□□اتانی ئەندامی یەکێتی ئەوروپا بە شێوەیەکی نەریتی بە وریاییەوە مامەڵە دەکەن کاتێک باس لە پابەندبوونە ئەمنییەکان دەکرێت بە شیوەیەکی ڕاستوخۆ لە سوریا.

بۆ کورد لە ڕووی فەهمی مرۆیی و مۆڕاڵیەوە تێگەیشتنی ئەو دیدگایە قورسە، بەڵام لە ڕووی پاشخانی مێژوویی□وە زۆر ئاسانە، جونکە ئێمە بە درێژایی ژیانی سیاسیمان لە ژێر ئەنوای بەڵین و پایمانە درۆیەنەکانەوە داڵدە دەدرێین تا ئەو کاتەی زلh□ز□کان ل□ بەرامبەر دەسکەوتێکدا سەودامان پێدەکەن.

ژاوەژاوە سیاسیەکە لە ستراسبۆرگ وەکوو فەزایەکی ڕەخنەگرانە بەرامبەر دەستەڵاتی شەرع و دەوڵەتی عەرەبی سوریا دەرکەوتوو لەوانەیە بمێنێتەوە، بەڵام ناتوانێت ببێت بە هیوایەکی بەهێز، یان ئارگومێنتێکی دانپیدانراو و پابەندکەر، ستراسبۆرگ دەیەوێت روداوەکانی سوریا وەکوو چیرۆکێکی غەمگین بگێڕیتەوە، بەڵام نایەوێت وەکوو فاکتێکی واقیعی و سیاسی بیخوێنێتەوە، هەرچەندە بۆ ئەوانیش زۆر ڕۆشنە کە سیاسەتەکانی شرع و حکومەتوو هێزە جیهادیە چەکدارەکانی بە دنەدان و پاڵپشتی دەوڵەتی تورک وەکوو بەربەستێک بۆچارەسەری سیاسی بەردەوام ببن بە گرفت لە بەردەم ئارامی ئەو ناوچەیەو ئومێدی سیاسی رۆژئاڤادا.

پەیامی ستراسبۆرگ ئەوەمان پیدەڵێت، کە ئەوروپیەکان بە ئاشکراو ڕوون وڕەوانی جەخت لەسەر یەکپارچەیی خاکی سوریا د□ک□ن□وە، ئەوان بە دوای چارەسەری سیاسی لە چوارچێوەی دەوڵەتێکی یەکگرتووو سەقامگیردا دەگەڕێن، نەک بە ئاراستەی پارچەپارچەبوونی دەوڵەتو دابەشکردنی دەستەڵات، بەو قسەیە، ئەوروپا ئاماژە بەوە دەکات کە لامەرکەزییەت شتێکە کە لە ئیستای سوریادا ش□و□نێکی نییە بۆ بیرلێکرد نەوە.

مشتومڕو ژاوەژاوەکەی ستراسبۆرگ تیشک دەخاتە سەر گرژییەکی بنەڕەتی لە سیاسەتی دەرەوەی یەکیەتی ئەوروپادا، لە کاتێکدا ئەوان ئامادەیيان بۆ مەترسیە جیۆپۆلەتیکیەکان لە و ناوچەیە سنووردارە، بەلام لە هەمان کاتیشدا یەکێتی ئەوروپا سەقامگیری دەوێت، دەیەوێت ڕێگری لە شەپۆلی نوێی کۆچ بکات و دەیەوێت رێگە لە کاریگەریەکانی پەر□س□□ندنی ناوچەیی بگرێتوو لەخۆی دووربخاتەوە کە ئەوەش پێیدەگوترێت سیاسەتی وریایی وهێڵی سنوردار.

لە روی کۆنتێکستی سیاسیەوە ئایا ئەم دانیشتنەی ستراسبۆرگ گرنگ بوو؟
دەکرێت وەڵامەکەی لە لایەک بەڵێ بێت، چونکە ئەوە نیشان دەدات کە ئەو پرسە مەبەست پرسی رۆژئاڤا لە کارنامەی ئەوروپادا تا ئاستێک هەیە، وە دەکرێت نەخێریش بێت، چونکە هاوسەنگی هێز لەسەر ئەرزی واقیع ناگۆڕێت.
من پێم وایە ژاوەژاوەکەی پەرلەمانی ئەوروپا ئاماژەیەک بوو زیاتر بۆ هاودەنگی لە پرەنسیپ و بەها مرۆیەکان. بەڵام تەنیا لە ناو چوارچێوەیەکی مۆراڵیدا، نەوەکوو رەهەندێکی سیاسی لە داهاتووی باکووری ڕۆژهەڵاتی سوریا و رۆژئاڤادا.
ڕێک ل□ب□ر□دایە بۆمان دەردەکەوێت کە واقیعی سیاسەتی کوردی لە بۆشای□□کی زۆر گەورەدایە لە نێوان پڕەنسیپی سیاسی و مر□یدا لە ناو جیهانی زلهێزو دیدگای وڵاتە بەرژەوەندخوازەکاندا.

جوتیار مەلا رەئوف

.

پەیوەندی نێوان نووسەر و کۆمەڵگە.. ستار ئەحمەد

پەیوەندی نێوان نووسەر و کۆمەڵگە، پەیوەندییەکی زۆر ئاڵۆز و دوانەییە، کە لەسەر بنەمای کاریگەری و کارلێکی دوولایەنە بنیات نراوە. نووسەر ویژدانی زیندووی کۆمەڵە، چوون ئاوێنەیەک و گۆڕانکاریەک دەردەکەوێت، لەکاتێکدا ک□م□□□، س□رچاوەی ئیلهام و ابەتی نووسینەکان و لە هەمان کاتدا ئامانجی سەرەکی نووسینەکانە.
نووسەر بەرهه□مەکانی دەکاتە ئاوێنەیەک، کە واقیع و ڕاستییە تاڵ و شیرینەکانی کۆمەڵگەی تێدا دەردەکەوێت. کێشە کۆمەڵایەتییەکان، ئازارە دەروونییەکان، خواست و خەونەکان، هەموو دەبنە با بەتی سەرەکی نووسین. نووسەران بە نووسینەکانیان، مێژوو و کولتوور و داب و نەریت، لە فەوتان دەپارێزن و دەیگوازنەوە بۆ نەوەکانی داهاتوو. یەکێک لە ئەرکە هەرە گرنگەکانی نووسەر، بەرزکردنەوەی

ئاستی هۆشیاری تاکەکانی کۆمەڵە، نووسەر پرسیار دروست دەکات، تیشک دەخاتە سەر گۆشە تاریکەکان و تاک دەخاتە بیرکردنەوە. زۆرجار نووسەر وەک ڕەخنەگرێکی بوێر دەردەکەوێت و ڕووبەڕووی ستەم، گەندەڵی، دواکەوتوویی هزری و نەریتە زیانبەخشەکان دەبێتەوە. نووسەر دەبێتە دەنگی ئەو کەسانەی بێدەنگ کراون.

لە ڕووی ڕامیارییەوە، نووسەر هەمیشە لە هێڵی پێشەوەی ڕووبەڕووبوونەوەی ستەم و نادادییە. مێژوو نیشانی داوین کە قەڵەم زۆرجار لە شمشێر کاریگەرتر بووە لە هەژاندنی تەختی دەسەڵاتی سەرەڕۆدا. نووسەر وەک چاوێکی بێدار، چاودێری هەڵسوکەوتە سیاسییەکان دەکات و ڕێگری دەکات لەوەی ڕاستییەکان لە لایەن خاوەن هێزەکانەوە بشێوێندرێن. کاتێک سیاسەت دەبێتە هۆی دابەشکردنی کۆمەڵ و دروستکردنی چینایەتی، نووسەر بە دیدێکی نیشتمانی و مرۆیی، هەوڵی یەکخستنەوەی پارچە دابڕاوەکان دەدات. نووسەر بەرپرسیارە لە پاراستنی ئازادیی ڕادەربڕین، چونکە بێدەنگبوونی نووسەر واتای مردنی ڕامیاری و کۆمەڵایەتی ئەو گەلەیە. ئەو بە وشیارکردنەوەی جەماوەر، وا دەکات تاکی کۆمەڵ مافەکانی خۆی بناسێت و چیتر وەک پاشکۆی هێزە سیاسییەکان نەمێنێتەوە، بەڵکو ببێتە خاوەن بڕیار و دیدێکی سەربەخۆ.

لە لایەنی دەروونییەکەشەوە، نووسەر وەک پزیشکێکی ڕۆحی وایە بۆ کۆمەڵگە. ئەو دەچێتە ناو قووڵایی ناخی تاکەکان و ئەو ترس و دڵەڕاوکێ و گرێ دەروونییانە دەدۆزێتەوە کە کۆمەڵگە بە گشتی پێیانەوە دەناڵێنێت. نووسەر بە گێڕانەوەی چیرۆکی ئازارەکان، جۆرێک لە هاوسەنگی دەروونی بۆ خوێنەر دەگەڕێنێتەوە؛ کاتێک مرۆڤێک دەقێک دەخوێنێتەوە و هەست دەکات ئازارەکانی هاوبەشن، چیتر هەست بە تەنیایی ناکات. ئەم کارلێکە دەروونییە دەبێتە هۆی پاککردنەوەی ناخی مرۆڤەکان لە کینە و ڕق و بەرەو لێبوردەیی و خۆشەویستییان دەبات. نووسەر لە ڕێگەی کارەکتەرەکانی ناو نووسینەکانی، پەردە لەسەر ئەو هەستە شاراوانە لادەدات ،کە مرۆڤەکان لەبەر شەرم یان ترسی کۆمەڵایەتی ناتوانن دەری ببڕن، بەمەش دەبێتە مایەی ئارامی و تێگەیشتنی قووڵتر لە خودی مرۆڤ.

کۆمەڵ بە هەموو چین و توێژەکانییەوە، بە ئەزموون و کارەسات و سەرکەوتنەکانی، بەردەوام سەرچاوەیەکی بێکۆتای بەهرەیە بۆ نووسەر. زۆرجار پێداویستییەکانی کۆمەڵ، وەک گۆشەی زمانی، یان وەڵامدانەوەی قەیرانەکان، ئاراستەی نووسین و بابەتی سەرەکی نووسەر دیاری دەکەن. پەیوەندییەکە.. پەیوەندییەکی پێویست و لەیەک دانەبڕاوە. نووسەر ناتوانێت لە دەرەوەی چوارچێوەی کۆمەڵگەکەی کارێکی کاریگەر بەرهەم بهێنێت، و کۆمەڵگەش پێویستی بە نووسەر

هەیە بە ئەوەی بزانێت کێیە، چی دەیجووڵێنێت و چۆن دەتوانێت بەرەو پێش بچێت. نووسەر بە قەڵەمەکەی ڕۆڵی سەرەکی دەگەڕێت لە داڕشتنی هزری کۆمەڵایەتی و گەشەپێدانی هزر و کولتووردا، بەڵام بە ئەوەی کاریگەری هەبێت، پێویستە کۆمەڵیش خوێنەر و وەڵامدەرەوەی نووسینەکانی بێت.

لە ڕووی مێژوویی و فەلسەفییەوە، نووسین وەک ئامرازێکی مانەوە تەماشا دەکرێت. کۆمەڵگە دەمرێت، ئەگەر چیرۆکەکانی خۆی نەگێڕێتەوە، و نووسەریش دەمرێت ئەگەر نەبێتە بەشێک لە خەمی خەڵک. ئەم پێکەوە گرێدانە وایکردووە، کە ئەدەبیات و نووسین لە لوتکەی هەرەمی شارستانییەکاندا بن. نووسەر دەبێت ئامادەی قوربانیدان بێت، چونکە ڕێگای ڕاستی و ڕەخنە هەمیشە پڕە لە بەربەست. ئەو دەبێت لە نێوان بەرژەوەندییە کاتییەکانی خۆی و بەرژەوەندییە گشتییەکانی کۆمەڵگە، هەمیشە دووەمیان هەڵبژێرێت تا بتوانێت نازناوی ویژدانی گەل بە خۆی بپارێزێت.

لە کۆتاییدا، نووسەر و کۆمەڵگە دوو جەستەن لە یەک ڕۆحدا. یەکتری تەواو دەکەن و بەبێ یەکتر مانایان نییە. نووسەر بە قەڵەمەکەی زامنی ئەوە دەکات کە کۆمەڵگە بەرەو دواکەوتوویی و فەوتان نەچێت، و کۆمەڵگەش بە پاڵپشتی و خوێندنەوەی، هێز بە قەڵەمی نووسەر دەبەخشێت بە ئەوەی بەردەوام بێت لە خوڵقاندنی جوانی و گۆڕانکاری. ئەم پەیوەندییە هەتا مرۆڤایەتی بمێنێت هەر بە زیندوویی دەمێنێتەوە، چونکە مرۆڤ هەمیشە تینووی گێڕانەوە و تێگەیشتن و گەڕانە.

ستار ئەحمەد

ـــــ ئەی حاریس ئەگەر دەوڵەت و جاهـــ و حەشمەت بــوو ـــــ★..

نەوزاد بەندی

(نالی لەم ساڵدا زیندوو بووایەتەوە و .. تەماشای سێ چوار مانگ بە موچەیی و ئەم هەموو زوڵم و زۆرەی بکردایە، یەک مەرکانە شەرابی

ئەنا بەسەرييەوە و ئەيووت) :

ئەی موفليس، ئەگەر تۆ جاران مەعاشی موحتەرەمت بوو ..
ئەمڕۆ به تەنها ملکەچيی و کۆيلايەتيی مەرھەمت بوو ..
ئەوە چ بوو دات بە با ئاڵای ھێلکە و ڕۆن ؟
سێ موچەت خوراوە، سەگباب، بۆ سوريا دەمەدەمت بوو ..
گەمژەی وام نەديوە، لە کوێ ، ئەحمەقی وا ھەيە ياران ؟
داوای زۆرت بۆ خەڵک ئەکرد ، خۆيشت کەمترين کەمت بوو ..
ئەم ھەموو زوڵمەت چۆن ھەڵگرت ، بە گيرفانی دڕاوەوە
جاران خۆ بە زوڵمێکی ئەو ئەبو عەدای ، پەرکەمت بوو ..؟!
چت کەم بوو لەو زەمانەدا؟ وا شەوان ئەتکرد بە تەقە ؟
ئەی ئێستا چيت ھەيە حيزە، مەيلی سواڵ و سەلەمت بوو ؟
بريا کورد نەبووایەم ياران، ملکەچترين مەخلوقه ئەو..
بەچی ئەچێ لەو زێرابە ، گەر زۆرترين تەمەنت بوو ؟!

بڕوا بکە گەندەڵ وتی وەرنەدەرێ، دەنا ، قورسە ..
بەرخۆدان ناکەی ئەگەر تۆ ، گەندەخۆريی مەتعەمت بوو

کوردايەتيی قسەيش نييە ، بايەکە جار جار لێدەدرێ ..
شوکری خوا بکە کە تاراوگە وەکو ماڵی ئەڕقەمت ** بوو..
لێره بوويتايە ئەبوويتە پەندی زەمانە وەک ئێمە ..
بەردەوام لەعنەت و دژوێن ، زيکر و ويردی سەر دەمت بوو
ھەرچی قەوميەت و دينيشە،
کە ھەبوون يان نازر□ کران،
بۆ خۆشی ئيسانە ، نەک وا
بەس بۆ ملکەچيی زەمت بوو ..

---

* ناوی شيعرێکی نالي□، سالميش پێنج خشتەکي□کی لەسەر بينا کردووە .

** ئەرقەم : مەبەست ماڵی ئەڕقەمي کوڕی ئەڕقەمە کە پێشەنگی بڕوادارانی ئايينی ئيسلام وەک داڵدەيەک لە ماڵی ئەودا کۆدەبوونەوە و به نهێنی .